

SS/01/05/2015

Bystra, dnia 5 maja 2015 r.

**STOWARZYSZENIE
PRACOWNIA NA RZECZ WSZYSTKICH ISTOT**
43-360 Bystra, ul. Jasna 17
NIP 547-15-17-679, REG. 070028248
KRS 0000120960

Sz. P. Joanna Kluzik-Rostkowska
Minister Edukacji Narodowej
Al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa
e-mail: informacja@men.gov.pl

dotyczy udziału dzieci w polowaniach w nowelizowanej ustawie Prawo łowieckie

Szanowna Pani Minister,

W związku z nowelizowaną obecnie ustawą Prawo łowieckie zwracamy się do Pani z prośbą o poparcie postulatu o wprowadzenie zakazu udziału dzieci w polowaniach. Dnia 9 marca 2015 r. organizacje chroniące prawa dzieci – Komitet Ochrony Praw Dziecka, Fundacja Dzieci Niczyje, UNICEF, Stowarzyszenie na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” oraz Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, złożyły w tej sprawie Petycję do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Rzecznika Praw Dziecka o wsparcie wprowadzenia ustawowego zakazu udziału nieletnich w polowaniach (załącznik nr 1). Postulat ten znalazł uznanie. W dniu 24 marca 2015 r. petycję o wprowadzenie zakazu udziału dzieci w polowaniach poparł Rzecznik Praw Dziecka. W dniu 09 kwietnia 2015 r. na petycję odpowiedział także Prezydent RP, zwracając się z prośbą do Ministra Środowiska o rozważenie wprowadzenia do ustawy stosownego zakazu.

Poparcie Pani Minister dla tej cennej inicjatywy będzie wyrazem troski o najmłodszych obywateli Polski i dbałości o odpowiedzialne stanowienie prawa w naszym kraju.

Opis stanu faktycznego

Dzieci biorące udział w polowaniach indywidualnych i zbiorowych, są obecne przy uśmiercaniu zwierząt, uczestniczą w nagonkach, tropieniach, ściganiu rannych i ich dobijaniu. Najmłodszy są obecni także przy patroszeniu zwłok – rozcinaniu ciał, rytualnym układaniu martwych zwierząt po polowaniu, a także „znakowaniu” i transporcie ich ciał. Tego wszystkiego doświadczają nawet kilkulatki.

Polowania są niebezpieczne - to przecież zabijanie z ostrej amunicji. W ostatnich latach media donosiły o wypadkach, gdy od myśliwskich kul ginęły lub ranione były dzieci towarzyszące w polowaniach. Najczęściej byli to naganiacze płoszący zwierzęta w kierunku stanowisk myśliwych (załącznik nr 2).

Wpływ aktu zabijania na psychikę i proces rozwojowy dziecka

Jedną z kategorii traumatycznych zdarzeń prowadzących do zespołu stresu pourazowego (PTSD) jest bycie świadkiem zabicia lub poważnego zranienia, znalezienie martwego ciała. Czynności związane z wykonywaniem polowania mogą wywoływać negatywne reakcje w psychice dziecka, np. silny strach, poczucie bezradności, przerażenie. Sposobami radzenia sobie przez dzieci ze stresem wywołanym doświadczeniem zabijania zwierząt mogą stać się mechanizmy takie jak: wyparcie, fiksacja, rezygnacja, desentyzacja (odwrażliwienie, zobojętnienie), derealizacja. Rozwinięte w ten sposób mechanizmy obronne stają się sposobami radzenia sobie z rzeczywistością w dorosłym życiu. Okoliczności związane z tak silnym stresem mogą również stać się przesłanką do pojawienia się doświadczenia subiektywnego przeżycia zdarzenia traumatycznego oraz skutkować zachowaniami agresywnymi.

Dzieci w okresie adolescencji, mogą nie być dostatecznie dojrzałe, aby poradzić sobie ze skrajnym przeżyciem emocjonalnym, jakie może wywołać u nich udział w polowaniu. Właśnie one najbardziej narażone są na negatywny skutek skrajnie trudnych przeżyć towarzyszących zabijaniu z uwagi na trwający w ich życiu proces rozwojowy.

Jak napisał psycholog, Wojciech Eichelberger, uczestnictwo dzieci w wysoce zorganizowanych i technologicznie zaawansowanych procedurach masowego zabijania zwierząt rani i deformuje ich naturalną wrażliwość, zdolność do współczucia i empatii, a także szacunek dla świata przyrody. Dlatego właśnie w programach edukacyjnych szkół podstawowych i średnich nie umieszcza się przecież wycieczek do rzeźni.

Z kolei w opinii innego psychologa, dr Aleksandry Piotrowskiej, z każdym kolejnym polowaniem dziecko uczy się, że zadawanie bólu i cierpienia, zabijanie zwierząt, może być źródłem satysfakcji, dumy z siebie, zadowolenia, uznania ze strony innych.

Czy tego chcemy uczyć dzieci?

Obecne regulacje prawne

Wskazując na zagrożenie dobra dzieci uczestniczących w polowaniach przywołać należy art. 72 Konstytucji RP, ustęp 1: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”.

Możliwość udziału dzieci w polowaniach jest sprzeczna z Konwencją o prawach dziecka ratyfikowaną przez Polskę w 1991 r. Przemoc psychiczna doznawana przez dzieci uczestniczące w polowaniach jest krzywdą, której dopuszczenie i zadawanie wymaga od Polski „podjęcia wszelkich właściwych kroków” w celu jej zaprzestania. Zakaz udziału dzieci w polowaniach powinien zostać pilnie wprowadzony do polskiego porządku prawnego. Dalszy brak takiego przepisu winien być uznany za rażącą niekonsekwencję ustawodawcy i zamierzone łamanie Konstytucji RP oraz praw dziecka wyrażonych w Konwencji. Należy pamiętać, że w Konwencji o prawach dziecka zwraca się uwagę na konieczność prawnej ochrony dzieci. Artykuł 19 Konwencji wymaga, aby „Państwa-Strony podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku”.

Ustawa o ochronie zwierząt zakazuje uboju lub uśmiercania zwierząt kręgowych przy udziale dzieci lub w ich obecności (art. 34 ust 4 pkt 2 u.o.z.). Zakaz wyrażony w u.o.z. ma charakter bezwzględny, a jego celem jest ochrona dziecka przed uczestnictwem w zabijaniu zwierząt, ze względu na negatywny wpływ zabijania na jego psychikę i emocje – „niedojrzałość fizyczną oraz umysłową.” Ma także hamować powstawanie negatywnych postaw człowieka wobec zwierząt już od najmłodszych lat. Przepis zawarty w u.o.z. nie przewiduje żadnych wyjątków, a jego naruszenie jest przestępstwem zagrożonym grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 35 ust. 1 u.o.z.).

Ustawa Prawo łowieckie, choć także dotyczy uśmiercania zwierząt kręgowych w obecności dzieci, nie reguluje tej kwestii. Pominięcie w omawianej ustawie regulacji chroniących nieletnich przed doświadczeniem śmierci i cierpienia zwierząt jest sprzeczne z celem, jaki nakłada na Polskę Konstytucja i umowy międzynarodowe - ochroną dziecka przed przemocą, cierpieniem i demoralizacją.

Stan legislacyjny sprawy

Obecnie prace nad zmianami w Prawie łowieckim toczą się w sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w Podkomisji Nadzwyczajnej powołanej do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2970) oraz rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (druk nr 3192).

Członkowie Podkomisji odrzucili jednak wpisany niedawno do projektu nowelizowanej ustawy wyraźny zakaz udziału dzieci w polowaniach. Zignorowane zostało dobro dzieci.

Decyzja o „korekcie” zakazu udziału dzieci w polowaniach zapadła pomiędzy posiedzeniami Podkomisji. W przegłosowanej 29 kwietnia 2015 przez posłów (myśliwych) formie, zakaz dotyczyć ma jedynie „pozyskiwania” zwierząt, a więc jedynie aktu zabijania i tylko do 16 roku życia, wbrew **Ustawie o ochronie zwierząt, która generalnie zabrania obecności dzieci przy uboju i uśmiercaniu zwierząt kręgowych.** Jeśli taki zapis przegłosuje Sejm, dzieci w Polsce będą mogły legalnie brać udział w polowaniach, w każdym wieku - nawet te kilkuletnie.

Należy podkreślić, że zakaz w obecnej formie będzie przepisem martwym – niemal niemożliwe będzie udowodnienie, czy w czasie polowania dziecko było świadkiem aktu zabijania, czy nie. Do polowań nie są na ogół dopuszczane osoby postronne. Nierealne jest również, aby dzieci zabierane na polowania nie doświadczały aktu zabijania – przecież do tego sprowadza się polowanie. O oddaniu strzału decydują często sekundy. Co wtedy myśliwy zrobi z towarzyszącym mu dzieckiem? Zakaz w obecnej formie nie obejmie pozostałych czynności myśliwskich – dochodzenia rannych zwierząt, rozcinania ich ciał przy patroszeniu, rytualnego wykładania martwych zwierząt w tzw. „pokocie” na zakończenie polowania oraz ich transportu. Ustawowe sankcje za złamanie zakazu są bardzo łagodne i oceniane przez sąd łowiecki PZŁ. Sąd ten może orzec przepadek broni, pojazdów, narzędzi i psów, trofeów łowieckich, tusz zwierzyny i ich części (...). Nie przewidziana została zatem żadna odpowiedzialność karna, czy choćby pozbawienie członkostwa w PZŁ.

Szanowna Pani Minister, Jesteśmy głęboko przekonani, że zakaz udziału dzieci w polowaniach powinien objąć wszelkie czynności myśliwskie, naznaczone przemocą i cierpieniem zwierząt. Tym bardziej, iż wprowadzenie powyższego zakazu ma również na celu zachowanie szczególnych względów bezpieczeństwa wobec dzieci.

Apelujemy do Pani Minister o odpowiedzialne kreowanie polityki państwa, ze szczególną dbałością o dobro dzieci i młodzieży. Prosimy, aby poparła Pani postulat zawarcia w nowelizowanej obecnie ustawie Prawo łowieckie wyraźnego zakazu udziału dzieci w polowaniach, bez ograniczeń tego zakazu, który próbują narzucić w toku prac legislacyjnych członkowie PZŁ.

Z wyrazami szacunku

Radosław Ślusarczyk
Prezes Zarządu Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Mirosława Kątna
Przewodnicząca Zarządu Krajowego
Komitetu Ochrony Praw Dziecka

Monika Sajkowska
Prezeska Fundacji Dzieci Niczyje

Marek Krupiński
Dyrektor Generalny UNICEF Polska
Polski Komitet Narodowy Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci – UNICEF

Luis Alarcon Arias, Wanda Paszkiewicz, Anna Wiechcińska-Szymańska
Zarząd Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

W imieniu wyżej wymienionych organizacji

PREZES PNRWI
Ślusarczyk
Radosław Ślusarczyk